Suvestinė redakcija nuo 2018-12-01 iki 2020-04-30

Įstatymas paskelbtas: Žin. 1996, Nr. 46-1116, i. k. 0961010ISTA00I-1324

Nauja redakcija nuo 2001-01-01:
Nr. VIII-1972, 2000-10-03, Žin. 2000, Nr. 89-2742 (2000-10-25), i. k. 1001010ISTAIII-1972

LIETUVOS RESPUBLIKOS POTENCIALIAI PAVOJINGŲ ĮRENGINIŲ PRIEŽIŪROS Į S T A T Y M A S

1996 m. gegužės 2 d. Nr. I-1324
Vilnius

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir taikymas

1. Šis įstatymas nustato naudojamų potencialiai pavojingų įrenginių, kurių grupės nurodytos šio įstatymo 3 straipsnyje, priežiūros ir jos atlikimo kontrolės bendruosius principus, siekiant užtikrinti saugų įrenginių darbą ir žmonių gyvybės, sveikatos ir aplinkos apsaugą nuo galimo žalingo šių įrenginių poveikio. Šis įstatymas taip pat taikomas įrenginių, sumontuotų ir naudojamų geležinkelių ar automobilių transporto priemonėse, priežiūrai. Pavojingų medžiagų talpykloms, gabenamoms geležinkeliu, šis įstatymas taikomas tik atliekant jų techninės būklės tikrinimą.

2. Šis įstatymas netaikomas įrenginiams, kurių priežiūra yra vykdoma vadovaujantis Lietuvos Respublikos branduolinės saugos įstatymu, Lietuvos Respublikos branduolinės energijos įstatymu, Lietuvos Respublikos radioaktyviųjų atliekų tvarkymo įstatymu ir Lietuvos Respublikos radiacinės saugos įstatymu, išskyrus branduolinės energetikos objektuose esančius šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 8 punkte nurodytos grupės įrenginius, taip pat įrenginiams, naudojamiems išimtinai gynybos tikslams.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. XI-1543, 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 91-4320 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1543
Nr. XIII-1642, 2018-11-15, paskelbta TAR 2018-11-20, i. k. 2018-18681

2 straipsnis. Pagrindinės sąvokos

1. **Potencialiai pavojingi įrenginiai** (toliau – **įrenginiai**) – darbo priemonės (darbui naudojamos mašinos, įrengimai, įrenginiai, aparatai, prietaisai ar įrankiai) ir kiti įrenginiai, kuriuos naudojant kyla pavojus darbuotojų ir kitų žmonių gyvybei, sveikatai, aplinkai ar turtui dėl juose sukauptos energijos bei vykstančių procesų ir kuriems reikalinga šio įstatymo nustatyta priežiūra. Įrenginiams priskiriami jų valdymo, signaliniai, blokavimo ir saugos įtaisai, kontroliniai matavimo prietaisai.

2. **Įrenginių naudojimas** – veikla, susijusi su įrenginių paleidimu ar stabdymu, darbu, gabenimu, remontu, modifikavimu, priežiūra ir aptarnavimu, įskaitant ir valymą.

3. **Įrenginių priežiūra** – atitinkamuose įrenginių naudojimo ir priežiūros teisės norminiuose aktuose bei gamintojo pateiktuose įrenginių techniniuose dokumentuose nustatyta techninių paslaugų, teisinių ir organizacinių priemonių, skirtų užtikrinti, kad naudojami įrenginiai būtų saugūs ir nekeltų pavojaus žmonėms, turtui bei aplinkai, visuma; įrenginių priežiūra yra privaloma ir skirstoma į įrenginių techninės būklės tikrinimą ir nuolatinę įrenginių priežiūrą.

4. **Įrenginių techninės būklės tikrinimas** – įrenginių naudojimo ir priežiūros teisės norminiuose aktuose, gamintojo pateiktuose įrenginių techniniuose dokumentuose nustatyta tvarka ir terminais įgaliotos įrenginių techninės būklės tikrinimo įstaigos atliekami naudojamo įrenginio privalomoji apžiūra, privalomasis įrenginio parametrų, rodančių, kad jis atitinka saugos reikalavimus, patikrinimas, įrenginio bandymai ir kiti įrenginio saugos atitikties įvertinimo veiksmai.

5. **Nuolatinė įrenginių priežiūra** – įrenginių naudojimo ir priežiūros teisės norminiuose aktuose, gamintojo pateiktuose įrenginių techniniuose dokumentuose nurodyti įrenginių

savininkams privalomi nuolatiniai naudojamų įrenginių techninės būklės tikrinimai, apžiūros, remontas bei kiti veiksmai.

6. **Įgaliota įrenginių techninės būklės tikrinimo įstaiga** (toliau – **įgaliota įstaiga**) – Lietuvos Respublikoje įsteigtas juridinis asmuo, bet kurioje Europos Sąjungos valstybėje narėje ar valstybėje, pasirašiusioje Europos ekonominės erdvės susitarimą, (toliau – valstybėje narėje) įsteigtas juridinis asmuo ar kita organizacija, ar jų filialai, įsteigti Lietuvos Respublikoje ar valstybėje narėje, akredituoti kaip kontrolės įstaigos, kurioms valstybės institucija suteikė įgaliojimus tikrinti įrenginių techninę būklę.

Straipsnio dalies pakeitimai:
Nr. IX-1867, 2003-12-02, Žin., 2003, Nr. 119-5404 (2003-12-18), i. k. 1031010ISTA0IX-1867
Nr. XI-591, 2009-12-21, Žin., 2009, Nr. 159-7201 (2009-12-31), i. k. 1091010ISTA00XI-591

7. **Įrenginio savininkas** – juridinis ar fizinis asmuo, kuriam įrenginys priklauso nuosavybės teise, arba įrenginio valdytojas, kuris valdo, naudoja įrenginį bei juo disponuoja turto patikėjimo teise.

Straipsnio dalies pakeitimai:
Nr. IX-1867, 2003-12-02, Žin., 2003, Nr. 119-5404 (2003-12-18), i. k. 1031010ISTA0IX-1867

8. **Įrenginių naudojimo ir priežiūros teisės norminiai aktai** (toliau – **įrenginių priežiūros norminiai aktai**) – nustatyta tvarka priimti, patvirtinti ir paskelbti teisės aktai (įstatymai, Seimo, Vyriausybės nutarimai, ministro (ministrų) įsakymais patvirtintos įrenginių priežiūros taisyklės ir kiti teisės aktai, nustatantys įrenginių naudojimo reikalavimus, jų priežiūros atlikimo terminus, tvarką ir vykdymo kontrolę.

Straipsnio dalies pakeitimai:
Nr. XI-591, 2009-12-21, Žin., 2009, Nr. 159-7201 (2009-12-31), i. k. 1091010ISTA00XI-591

9. **Įrenginio techniniai dokumentai** (toliau – **techniniai dokumentai**) – įrenginio atitikties deklaracija, įrenginio sertifikatas, įrenginio pasas, brėžiniai, įrenginio priežiūros dokumentai (įrenginio montavimo ir bandymo prieš pradedant jį naudoti, aptarnavimo, remonto, demontavimo taisyklės, instrukcijos) ir kiti kartu su įrenginiu gamintojo pateikiami dokumentai, kuriuose nurodoma įrenginio paskirtis, konstrukcija, parametrai, privalomieji saugos reikalavimai bei naudojimo tvarka.

3 straipsnis. Įrenginių priežiūra ir įrenginių priežiūros norminių aktų taikymas

1. Turi būti tikrinama šių grupių įrenginių techninė būklė:

1) garo ir vandens šildymo katilų ir jų įrangos;

2) slėginių indų ir jų įrangos;

3) pavojingų medžiagų slėginių vamzdynų, slėginių garotiekių ir karšto vandens vamzdynų bei jų įrangos;

4) pavojingų medžiagų talpyklų ir jų įrangos;

5) liftų ir jų įrangos;

6) lynų kelių, funikulierių ir jų įrangos;

7) eskalatorių ir jų įrangos;

8) kėlimo įrenginių ir jų įrangos;

Straipsnio punkto pakeitimai:
Nr. IX-1867, 2003-12-02, Žin., 2003, Nr. 119-5404 (2003-12-18), i. k. 1031010ISTA0IX-1867

9) *Neteko galios nuo 2008-09-01*

Straipsnio punkto naikinimas:
Nr. X-1699, 2008-07-14, Žin. 2008, Nr. 87-3459 (2008-07-31), i. k. 1081010ISTA00X-1699

10) pramoginių įrenginių ir jų įrangos;

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:
Nr. IX-1867, 2003-12-02, Žin., 2003, Nr. 119-5404 (2003-12-18), i. k. 1031010ISTA0IX-1867

11) degiąsias dujas naudojančių pramoninių įrenginių ir jų įrangos.
Papildyta straipsnio punktu:
Nr. IX-1867, 2003-12-02, Žin., 2003, Nr. 119-5404 (2003-12-18), i. k. 1031010ISTA0IX-1867

2. Įrenginių gamintojai, jų įgalioti atstovai ir kiti juridiniai bei fiziniai asmenys, tiekiantys įrenginius į rinką, privalo vadovautis įrenginių priežiūros norminiais aktais ir užtikrinti, kad į rinką pateikti įrenginiai turėtų jų saugos atitiktį patvirtinančius dokumentus ir kad naudojamas įrenginys atitiktų konkretaus priežiūros norminio akto reikalavimus. Įrenginių gamintojai bei montuotojai privalo užtikrinti, kad įrenginiai būtų pagaminti, sumontuoti ir išbandyti pagal įrenginių priežiūros norminių aktų reikalavimus. Įrenginių projektavimo ir gamybos stadijose privalomąją priežiūrą priežiūros norminių aktų, kitų teisės aktų nustatyta tvarka atlieka paskelbtos (notifikuotos) įstaigos.
Straipsnio dalies pakeitimai:
Nr. IX-1867, 2003-12-02, Žin., 2003, Nr. 119-5404 (2003-12-18), i. k. 1031010ISTA0IX-1867

3. Visų montuojamų, naudojamų įrenginių, taip pat jiems remontuoti ir rekonstruoti naudojamų mazgų, detalių ir medžiagų priežiūra, nustatyta šių įrenginių priežiūros norminiuose aktuose bei įrenginių techniniuose dokumentuose, yra privaloma.

4. Įrenginių savininkai, įgaliotos įstaigos, Valstybinė darbo inspekcija atlikdami savo funkcijas vadovaujasi įrenginių priežiūros norminiais aktais bei įrenginių techniniais dokumentais.

4 straipsnis. Įrenginių priežiūros valstybinis reguliavimas

1. Vyriausybė:

1) tvirtina įrenginių, nurodytų šio įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje, kategorijų sąrašą;

2) steigia potencialiai pavojingų įrenginių valstybės registrą ir tvirtina jo nuostatus;

3) paskiria valstybės institucijas, atsakingas už atskirų kategorijų įrenginių priežiūros organizavimą;

4) nustato įgaliojimų tikrinti įrenginių techninę būklę suteikimo akredituotoms kontrolės įstaigoms tvarką;
Straipsnio punkto pakeitimai:
Nr. XI-591, 2009-12-21, Žin., 2009, Nr. 159-7201 (2009-12-31), i. k. 1091010ISTA00XI-591

5) *Neteko galios nuo 2010-01-01*
Straipsnio punkto naikinimas:
Nr. XI-591, 2009-12-21, Žin. 2009, Nr. 159-7201 (2009-12-31), i. k. 1091010ISTA00XI-591

6) *Neteko galios nuo 2008-09-01*
Straipsnio punkto naikinimas:
Nr. X-1699, 2008-07-14, Žin. 2008, Nr. 87-3459 (2008-07-31), i. k. 1081010ISTA00X-1699
Straipsnio punkto pakeitimai:
Nr. IX-1867, 2003-12-02, Žin., 2003, Nr. 119-5404 (2003-12-18), i. k. 1031010ISTA0IX-1867

7) tvirtina Nuolatinės potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros licencijavimo taisykles.
Papildyta straipsnio punktu:
Nr. X-1170, 2007-06-07, Žin., 2007, Nr. 69-2721 (2007-06-23), i. k. 1071010ISTA00X-1170

2. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija koordinuoja valstybės institucijų, atsakingų už atskirų kategorijų įrenginių priežiūros organizavimą, veiklą.
Straipsnio dalies pakeitimai:
Nr. IX-1867, 2003-12-02, Žin., 2003, Nr. 119-5404 (2003-12-18), i. k. 1031010ISTA0IX-1867

5 straipsnis. Įrenginių priežiūros organizavimas

Valstybės institucijos, atsakingos už atskirų kategorijų įrenginių priežiūros organizavimą:

1) Vyriausybės nustatyta tvarka suteikia akredituotoms kontrolės įstaigoms įgaliojimus tikrinti atskirų kategorijų įrenginių techninę būklę arba juos panaikina;

Straipsnio punkto pakeitimai:
Nr. XI-591, 2009-12-21, Žin., 2009, Nr. 159-7201 (2009-12-31), i. k. 1091010ISTA00XI-591

2) tvirtina įrenginių, kurių priežiūrą joms pavesta organizuoti, priežiūros norminius aktus;

3) pagal Vyriausybės patvirtintą įrenginių kategorijų sąrašą sudaro ir tvirtina įgaliotų įstaigų prižiūrimų ir valstybės registre registruojamų įrenginių sąrašą (nurodydamos jų parametrus);

4) *Neteko galios nuo 2008-09-01*

Straipsnio punkto naikinimas:
Nr. X-1699, 2008-07-14, Žin. 2008, Nr. 87-3459 (2008-07-31), i. k. 1081010ISTA00X-1699

5) nustato naujų importuojamų įrenginių, išskyrus tuos, kurie atitinka techninių reglamentų reikalavimus, ir importuojamų naudotų įrenginių techninių dokumentų patikrinimo bei šių įrenginių tinkamumo naudoti Lietuvos Respublikoje pripažinimo tvarką.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. IX-1867, 2003-12-02, Žin., 2003, Nr. 119-5404 (2003-12-18), i. k. 1031010ISTA0IX-1867

5[1] straipsnis. Įgaliojimų suteikimas akredituotoms kontrolės įstaigoms

1. Akredituota kontrolės įstaiga, siekianti tapti įgaliota įstaiga, privalo būti akredituota kaip A tipo kontrolės įstaiga pagal Lietuvos standartą LST EN ISO/IEC 17020. Akreditavimo sritis turi atitikti įrenginių kategoriją (kategorijas).

2. Akredituota kontrolės įstaiga, siekianti tapti įgaliota įstaiga, valstybės institucijai, atsakingai už atskirų kategorijų įrenginių priežiūros organizavimą, pateikia Įgaliojimų tikrinti įrenginių techninę būklę suteikimo akredituotoms kontrolės įstaigoms tvarkos apraše nustatytus reikalavimus atitinkantį prašymą. Kartu su prašymu akredituota kontrolės įstaiga turi pateikti:

1) akreditavimo pažymėjimo kopiją;

2) civilinės atsakomybės draudimo sutarties kopiją.

3. Valstybės institucija, atsakinga už atskirų kategorijų įrenginių priežiūros organizavimą, priima sprendimą suteikti įgaliojimą tikrinti įrenginių techninę būklę (toliau – įgaliojimas), gavusi šio straipsnio 2 dalyje nurodytus dokumentus ir patikrinusi, ar akredituota kontrolės įstaiga atitinka šio straipsnio 1 dalyje nustatytą reikalavimą. Valstybės institucija, atsakinga už atskirų kategorijų įrenginių priežiūros organizavimą, nustačiusi, kad akredituota įstaiga pateikė ne visus reikiamus dokumentus ar juose yra netikslių ar klaidingų duomenų, apie tai praneša akredituotai įstaigai ir nustato terminą trūkumams pašalinti.

4. Įgaliojimas suteikiamas ar motyvuotas atsisakymas jį suteikti pateikiamas akredituotai kontrolės įstaigai ne vėliau kaip per 30 dienų nuo prašymo gavimo. Laikotarpis, per kurį akredituota kontrolės įstaiga pateikia trūkstamus duomenis, neįskaitomas į sprendimo priėmimo laikotarpį, tačiau ir tokiu atveju sprendimas turi būti priimtas ne vėliau kaip per 30 dienų nuo visų dokumentų pateikimo. Įgaliojimo nesuteikimas ar motyvuoto atsisakymo suteikti įgaliojimą nepateikimas per šioje dalyje nustatytus terminus nelaikomas įgaliojimo suteikimu.

5. Įgaliota įstaiga privalo:

1) laikytis Lietuvos standarto LST EN ISO/IEC 17020 reikalavimų;

2) laikytis šio įstatymo, įrenginių priežiūros norminių aktų ir įrenginių techniniuose dokumentuose nurodytų reikalavimų, užtikrinti laiku ir kokybiškai atliekamą įrenginių techninės būklės tikrinimą, vartotojų apsaugą ir aplinkos apsaugos reikalavimų laikymąsi, nepažeisti sąžiningos konkurencijos, veiklos viešumo ir informavimo principų, atsakingai priimti su įrenginių technine būkle susijusius sprendimus;

3) teikti įgaliojimą suteikusiai valstybės institucijai informaciją apie savo veiklą – kiekvienais metais iki kovo 15 dienos pateikti metinę įstaigos veiklos ataskaitą pagal Įgaliojimų tikrinti įrenginių techninę būklę suteikimo akredituotoms kontrolės įstaigoms tvarkos apraše nustatytus reikalavimus;

4) pranešti įgaliojimą suteikusiai valstybės institucijai apie teisinio statuso, įgaliojime nurodytų duomenų pasikeitimus ar pasikeitimus, dėl kurių nebeužtikrinamos įgaliojimo suteikimo sąlygos.

6. Įgaliotų įstaigų priežiūrą dėl akreditavimo sąlygų laikymosi atlieka Nacionalinis akreditacijos biuras prie Ūkio ministerijos ir apie jos rezultatus praneša įgaliojimą suteikusiai valstybės institucijai.

7. Įgaliojimą suteikusi valstybės institucija, nustačiusi, kad įgaliota įstaiga nesilaiko šio straipsnio 5 dalyje nustatytų reikalavimų, raštu praneša įgaliotai įstaigai apie nustatytus pažeidimus, nurodydama terminą jiems pašalinti. Taip pat įgaliojimą suteikusi valstybės institucija raštu praneša įgaliotai įstaigai apie įgaliojimo galiojimo sustabdymą, šio sustabdymo panaikinimą ir įgaliojimo galiojimo panaikinimą.

8. Įgaliojimas nesuteikiamas, jeigu:

1) akredituota kontrolės įstaiga, siekianti tapti įgaliota įstaiga, neatitinka šio straipsnio 1 dalyje nustatyto reikalavimo;

2) pateikti ne visi šio straipsnio 2 dalyje nurodyti dokumentai arba per nustatytą terminą nepašalinti šio straipsnio 3 dalyje nurodyti trūkumai.

9. Įgaliojimas pakeičiamas, kai panaikinama teisė teikti bent vieną iš įgaliojime nurodytų paslaugų.

10. Įgaliojimo galiojimas sustabdomas šiais atvejais:

1) įgaliotos įstaigos prašymu;

2) jeigu paaiškėja, kad įgaliota įstaiga įgaliojimą suteikusiai valstybės institucijai pateikė neteisingus duomenis;

3) jeigu nustatoma, kad įgaliota įstaiga nesilaiko akreditavimo sąlygų;

4) jeigu nustatoma, kad įgaliota įstaiga nesilaiko įrenginių priežiūros norminių teisės aktų reikalavimų.

11. Įgaliojimo galiojimo sustabdymas panaikinamas:

1) įgaliotos įstaigos prašymu, jeigu įgaliojimo galiojimas buvo sustabdytas jos prašymu;

2) kai įgaliojimą suteikusi valstybės institucija, gavusi įgaliotos įstaigos rašytinį pranešimą apie pašalintus pažeidimus, nustato, kad įgaliota įstaiga juos pašalino.

12. Įgaliojimo galiojimas panaikinamas šiais atvejais:

1) įgaliotos įstaigos prašymu;

2) jeigu įgaliota įstaiga, kurios įgaliojimo galiojimas buvo sustabdytas, per įgaliojimą suteikusios valstybės institucijos nustatytą terminą nepašalina pažeidimų, dėl kurių įgaliojimo galiojimas buvo sustabdytas;

3) kai įgaliota įstaiga reorganizuota arba įgyja likviduojamo juridinio asmens teisinį statusą.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. XIII-1159, 2018-05-17, paskelbta TAR 2018-05-28, i. k. 2018-08531

6 straipsnis. Valstybinės darbo inspekcijos funkcijos įrenginių priežiūros srityje

Valstybinė darbo inspekcija:

1) vadovaudamasi Valstybinės darbo inspekcijos įstatymu, kontroliuoja, ar laikomasi įrenginių techninės būklės tikrinimo tvarkos ir terminų, taip pat ar įrenginių priežiūros teisės aktų nustatyta tvarka įrenginių savininkai atlieka jų nuolatinę priežiūrą;

Straipsnio punkto pakeitimai:
Nr. IX-1867, 2003-12-02, Žin., 2003, Nr. 119-5404 (2003-12-18), i. k. 1031010ISTA0IX-1867

2) atlieka potencialiai pavojingų įrenginių valstybės registro tvarkymo įstaigos funkcijas pagal Vyriausybės patvirtintus nuostatus;

3) organizuoja įrenginių priežiūros norminių aktų projektų rengimą.

7 straipsnis. Įgaliotų įstaigų uždaviniai

Įgaliotų įstaigų uždaviniai:

1) įrenginių priežiūros norminių aktų ir įrenginių techninių dokumentų nustatyta tvarka teikti išvadas įrenginių savininkams dėl įrenginių tinkamumo pradėti juos naudoti;

2) įrenginių priežiūros norminiuose aktuose ir įrenginių techniniuose dokumentuose nustatyta tvarka tikrinti įrenginių techninę būklę jų naudojimo metu.

8 straipsnis. Įgaliotų įstaigų funkcijos ir teisės

1. Įgaliotų įstaigų funkcijos:

1) įrenginių priežiūros norminių aktų nustatyta tvarka ir vadovaujantis įrenginių techniniais dokumentais įvertinti įrenginių techninę būklę ir teikti išvadas įrenginių savininkams dėl įrenginių tinkamumo pradėti juos naudoti;

2) sudaryti sutartis su įrenginių savininkais dėl įrenginių techninės būklės tikrinimo;

3) įrenginių priežiūros norminių aktų ir įrenginių techninių dokumentų nustatyta tvarka ir terminais patikrinti įrenginių techninę būklę: po instaliavimo, prieš juos paleidžiant pirmą kartą į darbą, taip pat sumontavus naujoje vietoje ar vietovėje; periodiškai ir specialiai, susidarius išskirtinėms aplinkybėms (po avarijos, gamtos reiškinių poveikio, neįprastų ar ilgalaikių prastovų, modifikavimo);

4) prieš pradedant įrenginį naudoti ir patikrinus įrenginio techninę būklę, Vyriausybės tvirtinamų Potencialiai pavojingų įrenginių valstybės registro nuostatų nustatyta tvarka teikti duomenis apie prižiūrimus įrenginius šio registro tvarkymo įstaigai;

5) *Neteko galios nuo 2008-09-01*

Straipsnio punkto naikinimas:
Nr. X-1699, 2008-07-14, Žin. 2008, Nr. 87-3459 (2008-07-31), i. k. 1081010ISTA00X-1699
Straipsnio punkto pakeitimai:
Nr. IX-1867, 2003-12-02, Žin., 2003, Nr. 119-5404 (2003-12-18), i. k. 1031010ISTA0IX-1867

6) nustačius, kad gali įvykti įrenginio avarija ar atsirasti sutrikimų, keliančių pavojų darbuotojų ir kitų žmonių sveikatai, gyvybei, turtui ar aplinkai, apie tai nedelsiant raštu informuoti įrenginio savininką ir Valstybinę darbo inspekciją, o jeigu tai susiję su potencialiai pavojingais įrenginiais, esančiais branduolinės energetikos objekte, – taip pat Valstybinę atominės energetikos saugos inspekciją.

Straipsnio punkto pakeitimai:
Nr. XI-1543, 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 91-4320 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1543

2. Įgaliotos įstaigos turi teisę:

1) dalyvauti tiriant naudojamų įrenginių avarijas bei darbo sutrikimus, analizuoti jų priežastis, teikti pasiūlymus dėl šių įrenginių tobulinimo institucijoms, atsakingoms už įrenginių priežiūros organizavimą, siekiant išvengti avarijų bei sutrikimų;

2) atlikdamos įrenginių priežiūros funkcijas bendradarbiauti tarpusavyje bei su atitinkamomis kitų valstybių ir tarptautinėmis įstaigomis;

3) teikti konsultacijas bei ekspertų paslaugas ir nustatyti šių paslaugų rinkos kainas.

3. Įgaliotų įstaigų darbuotojai gali dalyvauti rengiant darbų su įrenginiais vadovus ir darbuotojus – juos mokyti ir atestuoti.

9 straipsnis. Įgaliotų įstaigų ir jų darbuotojų atsakomybė

1. Įgaliotos įstaigos:

1) įstatymų nustatyta tvarka atsako už joms pavestų įrenginių priežiūros funkcijų ir suteiktų įgaliojimų vykdymą;

2) atsako už savo veiksmus ir sprendimus; dėl jų kaltės padaryta žala juridiniams ir fiziniams asmenims atlyginama įstatymų nustatyta tvarka;

Straipsnio punkto pakeitimai:
Nr. IX-1867, 2003-12-02, Žin., 2003, Nr. 119-5404 (2003-12-18), i. k. 1031010ISTA0IX-1867

3) privalo turėti civilinės atsakomybės draudimo sutartį.

2. Įgaliotų įstaigų darbuotojai privalo saugoti valstybės, tarnybos bei įmonių paslaptis ir nepriklausyti nuo įrenginių gamintojų, suteikusių įgaliojimus valstybės institucijų bei įrenginių savininkų.

10 straipsnis. Įrenginių savininkų pareigos ir teisės

1. Įrenginių savininkai privalo užtikrinti saugų įrenginių naudojimą, reikiamą techninę būklę ir nuolatinę priežiūrą pagal priežiūros norminių aktų ir įrenginių techninių dokumentų reikalavimus visą įrenginio naudojimo laiką. Savininko įsigyti, sumontuoti, rekonstruoti įrenginiai ir jų kokybę bei atitiktį patvirtinantys, taip pat priežiūros techniniai dokumentai priežiūros norminių aktų nustatyta tvarka privalo būti pateikti įgaliotoms įstaigoms patikrinti, kad būtų gauta išvada, ar įrenginiai tinkami ir parengti saugiai naudoti.

2. Įrenginių savininkai įrenginių priežiūros teisės aktų nustatyta tvarka privalo:

1) įrenginius pradėti naudoti tik gavę įgaliotos įstaigos išvadą, kad jie yra tinkami saugiai naudoti;

2) gavę įgaliotos įstaigos išvadą, kad įrenginys yra tinkamas saugiai naudoti, užregistruoti jį Valstybinėje darbo inspekcijoje Potencialiai pavojingų įrenginių valstybės registro nuostatuose nustatyta tvarka;

3) vadovaudamiesi įrenginių priežiūros norminiais aktais ir įrenginių techniniais dokumentais, atlikti nuolatinę naudojamų įrenginių priežiūrą;

4) sudaryti sutartį dėl įrenginio techninės būklės tikrinimo su pačių pasirinkta įgaliota įstaiga;

5) paruošti įrenginius įgaliotų įstaigų atliekamiems priežiūros veiksmams ir apie tai šioms įstaigoms pranešti, sudaryti jų darbuotojams reikiamas darbo sąlygas ir pateikti įrenginių techninius dokumentus;

6) įrenginių nuolatinės priežiūros metu ar kai įgaliota įstaiga įrenginių techninės būklės tikrinimo metu nustato, kad gali įvykti įrenginio avarija, atsirasti sutrikimų, kad įrenginiai kelia pavojų darbuotojų ir kitų žmonių sveikatai, gyvybei, turtui ar aplinkai, sustabdyti (išjungti) įrenginį ar įrenginius;

7) už žalą, padarytą nesaugiai naudojant įrenginį, atlyginti įstatymų nustatyta tvarka;

8) pranešti Valstybinei darbo inspekcijai, įgaliotoms įstaigoms apie įrenginių avarijas, jų naudojimo sutrikimus ir su tuo susijusius sunkius ir mirtinus nelaimingus atsitikimus bei žalą aplinkai ar turtui, organizuoti avarijų padarinių lokalizavimą ir likvidavimą bei tyrimą;

9) įrenginiams naudoti ir prižiūrėti skirti teisės aktų nustatyta tvarka apmokytus ir atestuotus asmenis, aprūpinti juos įrenginių techniniais dokumentais;

10) apmokėti už įgaliotų įstaigų atliktus įrenginio techninės būklės tikrinimus pagal įgaliotų įstaigų nustatytas kainas ir (ar) tarifus;

11) pasibaigus įrenginių gamintojo nurodytam arba norminiuose teisės aktuose nustatytam įrenginių naudojimo laikui, juos toliau naudoti tik atlikus nuodugnų techninės būklės tyrimą ir gavus įgaliotos įstaigos išvadą, kad įrenginiai tinkami naudoti.

Papildyta straipsnio punktu:
Nr. IX-1867, 2003-12-02, Žin., 2003, Nr. 119-5404 (2003-12-18), i. k. 1031010ISTA0IX-1867

3. Įrenginio savininkas pareigas, nurodytas šio straipsnio 2 dalies 3, 5 ir 9 punktuose, arba jas ir nurodytas šio straipsnio 2 dalies 2 ir 8 punktuose, susijusias su įrenginio priežiūros vykdymu, sutartyje numatytomis sąlygomis gali perduoti juridiniam asmeniui, turinčiam nuolatinės įrenginių priežiūros licenciją arba turinčiam atestatą vykdyti energetikos įrenginių eksploatavimą ir apsidraudusiam civilinės atsakomybės draudimu. Įrenginius, kuriuos jų savininkai gali pagal sutartis perduoti administruoti juridiniams asmenims, nustato valstybės institucija, atsakinga už atskirų kategorijų įrenginių priežiūros organizavimą.

Straipsnio dalies pakeitimai:
Nr. IX-1867, 2003-12-02, Žin., 2003, Nr. 119-5404 (2003-12-18), i. k. 1031010ISTA0IX-1867
Nr. X-1170, 2007-06-07, Žin., 2007, Nr. 69-2721 (2007-06-23), i. k. 1071010ISTA00X-1170

4. Įrenginio savininkas turi teisę pareikalauti, kad įgaliota įstaiga vykdytų įrenginio techninės būklės tikrinimo sutarties sąlygas. Jeigu įgaliota įstaiga atsisako vykdyti sutarties sąlygas, ginčas sprendžiamas įstatymų nustatyta tvarka.

10[1] straipsnis. Nuolatinės įrenginių priežiūros licencijavimas

1. Nuolatinę įrenginių priežiūrą gali vykdyti Lietuvos Respublikoje įsteigtas juridinis asmuo, valstybėje narėje įsteigtas juridinis asmuo ar kita organizacija, ar jų filialai (toliau – juridinis asmuo), jeigu jie atitinka valstybės narės, kurioje yra įsteigti, teisės aktų reikalavimus, turintys nuolatinės įrenginių priežiūros licenciją (toliau – licencija) arba atestatą vykdyti energetikos įrenginių eksploatavimą ir apsidraudę civilinės atsakomybės draudimu.

2. Juridiniams asmenims, Energetikos įstatymo nustatyta tvarka turintiems atestatą vykdyti energetikos įrenginių eksploatavimą, šių įrenginių nuolatinės priežiūros licencijavimas netaikomas.

3. Vadovaudamasi Vyriausybės patvirtintomis Nuolatinės potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros licencijavimo taisyklėmis, valstybės institucija, atsakinga už atskirų kategorijų įrenginių priežiūros organizavimą, ar kita išduoti nuolatinės įrenginių priežiūros licencijas Vyriausybės įgaliota institucija (toliau – Vyriausybės įgaliota institucija) išduoda licencijas, atsisako išduoti licencijas, pakeičia ar patikslina licencijas, sustabdo licencijų galiojimą, panaikina licencijų galiojimo sustabdymą ir panaikina licencijų galiojimą, prižiūri ir kontroliuoja, kaip laikomasi licencijuojamos veiklos sąlygų.

4. Juridinis asmuo, siekiantis vykdyti nuolatinę įrenginių priežiūrą, privalo atitikti šiuos reikalavimus:

1) darbuotojai, paskirti atlikti nuolatinę potencialiai pavojingų įrenginių priežiūrą, turi atitikti valstybės institucijų, atsakingų už atskirų kategorijų įrenginių priežiūros organizavimą, nustatytus kvalifikacijos arba specialiųjų žinių ir įgūdžių reikalavimus. Jeigu šie darbuotojai kvalifikaciją ar specialiųjų žinių ir įgūdžių yra įgiję kitoje valstybėje narėje, jie turi pateikti tai įrodančius dokumentus;

2) turėti nuolatinei įrenginių priežiūrai atlikti reikalingą įrangą, prietaisus ir kitas darbui reikalingas priemones.

5. Juridinis asmuo, norintis gauti licenciją, valstybės institucijai, atsakingai už atskirų kategorijų įrenginių priežiūros organizavimą, ar Vyriausybės įgaliotai institucijai pateikia Nuolatinės potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros licencijavimo taisyklėse nustatytus reikalavimus atitinkantį prašymą. Kartu su prašymu juridinis asmuo turi pateikti šiuos dokumentus:

1) juridinio asmens darbuotojų, kurie organizuos ir vykdys nuolatinę įrenginių priežiūrą, sąrašą, kuriame nurodyti darbuotojų vardai, pavardės, kvalifikacija ir (ar) kompetencija, pareigos ir su nuolatine įrenginių priežiūra susijusios funkcijos, ir darbuotojų kvalifikaciją arba specialiųjų žinių bei įgūdžių įgijimą įrodančių dokumentų kopijas;

2) turimos įrangos, prietaisų ir kitų priemonių, reikalingų nuolatinei įrenginių priežiūrai vykdyti, sąrašą, kuriame turi būti nurodyti įrangos, prietaisų ir kitų priemonių pavadinimai, modeliai (jeigu yra) ir kiekis.

6. Valstybės institucija, atsakinga už atskirų kategorijų įrenginių priežiūros organizavimą, ar Vyriausybės įgaliota institucija priima sprendimą išduoti licenciją tik patikrinusi, ar juridinio asmens pateikti dokumentai ir duomenys atitinka šio straipsnio 4 ir 5 dalyse nustatytus reikalavimus, o prireikus – juos patikrinusi ir juridinio asmens buveinėje. Valstybės institucija, atsakinga už atskirų kategorijų įrenginių priežiūros organizavimą, ar Vyriausybės įgaliota institucija, nustačiusi, kad juridinis asmuo pateikė ne visus reikiamus dokumentus ar juose yra netikslių ar klaidingų duomenų, apie tai praneša juridiniam asmeniui ir nustato terminą trūkumams pašalinti.

7. Licencija arba motyvuotas atsisakymas ją išduoti pateikiamas juridiniam asmeniui ne vėliau kaip per 30 dienų nuo prašymo gavimo. Laikotarpis, per kurį pareiškėjas pateikia trūkstamus duomenis, neįskaitomas į sprendimo priėmimo laikotarpį, tačiau ir tokiu atveju sprendimas turi būti priimtas ne vėliau kaip per 30 dienų nuo visų dokumentų pateikimo. Licencijos neišdavimas ar motyvuoto atsisakymo išduoti licenciją nepateikimas per šioje dalyje nustatytus terminus nelaikomas licencijos išdavimu.

8. Valstybės institucija, atsakinga už atskirų kategorijų įrenginių priežiūros organizavimą, ar Vyriausybės įgaliota institucija privalo atskirti licencijų išdavimo ir licencijos sąlygų laikymosi

priežiūros funkcijas. Jeigu licencijas išduoda ir licencijuojamos veiklos priežiūrą atlieka tas pats struktūrinis padalinys, šios funkcijos perduodamos atskiriems valstybės tarnautojams.

9. Licencija išduodama neterminuotam laikui. Už licencijos išdavimą, pakeitimą ar patikslinimą mokama Vyriausybės nustatyto dydžio valstybės rinkliava.

10. Licencijos turėtojas privalo laikytis šių licencijuojamos veiklos sąlygų:

1) vykdyti šio straipsnio 4 dalyje nustatytas licencijavimo sąlygas ir reikalavimus, laikytis įrenginių priežiūros norminių aktų ir įrenginių techniniuose dokumentuose pateiktų reikalavimų, užtikrinti laiku ir kokybiškai atliekamą prižiūrimų įrenginių remontą, vartotojų apsaugą ir aplinkos apsaugos reikalavimus, nepažeisti sąžiningos konkurencijos, veiklos viešumo ir informavimo principų, atsakingai priimti su licencijuojama veikla susijusius sprendimus;

2) neperleisti kitiems asmenims licencijos turėtojui suteiktos teisės vykdyti licencijuojamą veiklą;

3) pranešti licenciją išdavusiai valstybės institucijai apie teisinio statuso, licencijoje nurodytų duomenų ar kitus pasikeitimus, dėl kurių nebeužtikrinamos licencijuojamos veiklos sąlygos.

11. Licenciją išdavusi valstybės institucija, atsakinga už atskirų kategorijų įrenginių priežiūros organizavimą, ar Vyriausybės įgaliota institucija, nustačiusi, kad licencijos turėtojas nesilaiko šio straipsnio 10 dalyje nustatytų reikalavimų, raštu praneša licencijos turėtojui apie nustatytus pažeidimus, nurodydama terminą jiems pašalinti. Taip pat licenciją išdavusi valstybės institucija raštu praneša licencijos turėtojui apie licencijos galiojimo sustabdymą, šio sustabdymo panaikinimą ir licencijos galiojimo panaikinimą.

12. Licencija neišduodama, jeigu:

1) juridinis asmuo neatitinka bent vieno iš šio straipsnio 4 dalyje nustatytų reikalavimų;

2) pateikti ne visi šio straipsnio 5 dalyje nurodyti dokumentai, pateikti suklastoti dokumentai arba per nustatytą terminą nepašalinti trūkumai, susiję su pateikto prašymo ir (ar) dokumentų neatitiktimi šio straipsnio 5 dalyje nustatytiems reikalavimams;

3) juridinio asmens licencijos galiojimas buvo panaikintas ir nuo licencijos galiojimo panaikinimo nepraėjo 6 mėnesiai.

13. Licencija pakeičiama, kai panaikinama teisė teikti bent vieną iš licencijuojamų paslaugų.

14. Licencijos galiojimas sustabdomas šiais atvejais:

1) licencijos turėtojo prašymu;

2) jeigu paaiškėja, kad licencijos turėtojas licenciją išdavusiai valstybės institucijai, atsakingai už atskirų kategorijų įrenginių priežiūros organizavimą, ar Vyriausybės įgaliotai institucijai pateikė neteisingus duomenis;

3) jeigu nustatoma, kad licencijos turėtojas nesilaiko licencijuojamos veiklos sąlygų.

15. Licencijos galiojimo sustabdymas panaikinamas:

1) licencijos turėtojo prašymu, jeigu licencijos galiojimas buvo sustabdytas jo prašymu;

2) kai licenciją išdavusi valstybės institucija, atsakinga už atskirų kategorijų įrenginių priežiūros organizavimą, ar Vyriausybės įgaliota institucija, gavusi juridinio asmens rašytinį pranešimą apie pašalintus licencijuojamos veiklos sąlygų pažeidimus, nustato, kad juridinis asmuo juos pašalino.

16. Licencijos galiojimas panaikinamas šiais atvejais:

1) licencijos turėtojo prašymu;

2) jeigu licencijos turėtojas, kurio licencijos galiojimas buvo sustabdytas, per licenciją išdavusios valstybės institucijos, atsakingos už atskirų kategorijų įrenginių priežiūros organizavimą, ar Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatytą terminą nepašalina pažeidimų, dėl kurių licencijos galiojimas buvo sustabdytas;

3) kai nustatyta, kad licencija buvo išduota pagal pateiktus suklastotus dokumentus;

4) kai licencijos turėtojas reorganizuotas arba įgyja likviduojamo juridinio asmens teisinį statusą.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. XI-591, 2009-12-21, Žin., 2009, Nr. 159-7201 (2009-12-31), i. k. 1091010ISTA00XI-591

Nr. XIII-1159, 2018-05-17, paskelbta TAR 2018-05-28, i. k. 2018-08531

11 straipsnis. Įrenginių savininkų ir fizinių asmenų atsakomybė

1. Įrenginių savininkai atsako:

1) už saugų įrenginių naudojimą ir atlygina žalą, padarytą dėl nesaugaus įrenginių naudojimo;

2) už išnuomoto (suteikto naudotis) įrenginio techninę būklę ir saugų jo naudojimą, jei kitaip nenumatyta nuomos (panaudos) sutartyje.

2. Fiziniai asmenys, kurie naudodami įrenginius pažeidžia įrenginių priežiūros teisės aktų reikalavimus bei trukdo įgaliotų įstaigų darbuotojams atlikti jiems pavestas funkcijas, atsako įstatymų nustatyta tvarka.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS ALGIRDAS BRAZAUSKAS

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. VIII-1972, 2000-10-03, Žin., 2000, Nr. 89-2742 (2000-10-25), i. k. 1001010ISTAIII-1972
Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo pakeitimo įstatymas

2.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. IX-1867, 2003-12-02, Žin., 2003, Nr. 119-5404 (2003-12-18), i. k. 1031010ISTA0IX-1867
Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9 ir 10 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas

3.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. X-1170, 2007-06-07, Žin., 2007, Nr. 69-2721 (2007-06-23), i. k. 1071010ISTA00X-1170
Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo 4, 10 straipsnių papildymo ir pakeitimo bei įstatymo papildymo 10(1) straipsniu įstatymas

4.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. X-1699, 2008-07-14, Žin., 2008, Nr. 87-3459 (2008-07-31), i. k. 1081010ISTA00X-1699
Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo 1, 3, 4, 5 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymas

5.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. XI-591, 2009-12-21, Žin., 2009, Nr. 159-7201 (2009-12-31), i. k. 1091010ISTA00XI-591
Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo 2, 4, 5, 10-1 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 5-1 straipsniu įstatymas

6.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. XI-1543, 2011-06-28, Žin., 2011, Nr. 91-4320 (2011-07-19), i. k. 1111010ISTA0XI-1543
Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo 1 ir 8 straipsnių pakeitimo įstatymas

7.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. XIII-1159, 2018-05-17, paskelbta TAR 2018-05-28, i. k. 2018-08531

Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo Nr. I-1324 5-1 ir 10-1 straipsnių pakeitimo įstatymas

8.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. XIII-1642, 2018-11-15, paskelbta TAR 2018-11-20, i. k. 2018-18681
Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymo Nr. I-1324 1 straipsnio pakeitimo įstatymas